

(המשך מעמוד 25)

„בחדש פברואר, איזה חודשיים אחרי שיצאתי מבית-הסוהר, הכרתי בחורה אחת, טיירת מאנגליה, בת 20 משהו, מישל שמנאי. הייתה לה דירה בשכונת בן-ציון בתל-אביב. כל שבוע הייתי בערך ארבע לילות אצלה. ככה זה, אני מתפרפר לילה עם זרתי, ולילה עם זאת. יצאתי מ"תקופה" רוצה להתפרק. רוצים לשכוח. אבל המישל הזאת הייתה אוהבת אותי. זה קורה, התאהבה. פעם כשרצייתי ללכת מהבית שלה, לא נתנה לי, לא תצא מכאן! צעקה עלי. אמרתי לה: אני לא נשוי איתך, תני לי ללכת. התחילה לבכות. הדפתי אותה, נתתי לה סטירה והלכתי. בכל זאת, אחרי זה היא חיפשה אותי. חזרתי אליה. בשביל שלא תידבק אלי יותר מדי אמרתי לה: אני נשוי ויש לי ילד. הייתה לי חברה אחת, זמרת שיש לה ילד. אמרתי לה למישל: זאת השתי' התחילה מישל לחקור בכסית ואצל כל החברים שלי אם נכון שאני נשוי. אמרו לה: לא נכון. התחילה לבכות לי. אמרתי לה: מה את רוצה ממני? והיא אמרה: תהיה פה. רק תהיה פה! ככה זה, התאהבה בי חזק.

אחר כך היא הייתה רואה אותי ברחוב עם אחרות ועם אותה זמרת, הלכה למשטרה וסיפרה להם סיפור דמיוני. ליכלכה אותי. סיפרה להם כאילו תיכננתי עם החרבים שלי איזה פשע גדול, כאילו השתלטו על הדירה שלה וכאילו ראתה אצלי בכיס אקדה. אחר-כך בבית-המשפט שאלו

29. באמצע פברואר הכרתי את יורם. הוא בא לגור בדירתי אחרי שהיכרתי. לדירה באו חברים של יורם. הם נהגו לבוא בלי לה. יורם היה לגבי חבר. כמה ימים אחרי שהיכרתי אותו קרו הרבה דברים ולא הבנתי מה הולך. התנהגותו אלי הייתה לפעמים אלימה. פעם הוא התרגז והיכה אותי. היה גם פעם ענייני עם כווייה בסירגיה במהלך ויכוח בינינו. אחר-כך יורם לא רצה שאיש יבוא לדירה. היה לו איזה עסק לעשות והוא רצה שבמשך שלושה ימים איש לא יכנס לדירה. האונתי השיחות שלו עם חבריו. זה לא היה הוגן לומר שהבנתי מה שדיברו מפני שאינני שולטת בעברית. ידוע לי שהוא היה מעורב בענין. אך אינני יודעת מה היה בדיוק.

„אני גרושה זה שנה. אין לי ילד. אבל נכון שהראיתי ליורם תמונה של ילד ו-

לדרוש מהמשטרה שכדי להשיג מעצר תביא ראיות מליאות. המישטרה זכאת למעצר שבמהלכו תמשיך לחקור, וזאת אם יש ראיה מספקת כדי לשמש קולב לסבך את האיש שמבקשים לעצור. כאשר די בחשד, הוא צריך להיות סביר. אין חשד סביר בלי ראיה מספקת. במקרה ה' נדון עברתי על כל החומר ולא נתרשמתי שיש פיו ראוי היה לעצור את הנאשמים מלכתחילה. אך כיוון שהתובע מהלך עלי אימים, ואני מכבד אותו, הריני מוכן להעמיד את השקפתי למבחן.

בכך גילגל בית-המשפט המחוזי את ה' כדור לבית-המשפט העליון שקרא להח' ליש אם רשאת המשטרה לעצור אנשים תקופה ממושכת מבלי לפרט כלל כמה הם חשודים.

השופט העליון משה עצינוני היה צריך

יורם לנדסברגר: „תירת שהתאהבה

בי חזק הלכה למישטרה וסיפרה

סיפור דמיוני - ובגלל זה ישבתי 15 יום

להחליט בשתי סוגיות עקרוניות: האם ניתן להחזיק אדם במעצר על סמך חשד בלבד?

● האם ניתן לעצור אדם מבלי לגלות לו על מה הוא נעצר בעצם?
● האם ניתן לעצור אדם מבלי לגלות בסוגיה הראשונה החליט השופט עצינוני בחיוב, ביטל את החלטת השופט המחוזי ואישר את קביעתו של שופט השלום ש"פסק להחזיק את החשודים במעצר, אפילו הוא מתבסס על חשד בלבד שהם קשור קשר לבצע עבירה.

אולם בסוגיה השנייה קבע השופט כי למעשה לא גילתה המשטרה לנאשמים את פרטי העבירה המיוחסת להם. רק או הסי' כים פרקליט המדינה לגלות כי מדובר ב' קשירת קשר לחטיפת אדם, וגם או סירב לגלות את מי זממו הארבעה לחטוף, לפי המידע המצוי בידי המשטרה.

קבע או השופט עצינוני: „חובתה של המשטרה להודיע לנעצר את טיב ההאשמה שבה הוא נחשד. ציון מהות העבירה כפי שהיא מופיעה בספר החוקים, לא די בו כדי למלא אחרי הדרישה לגילוי טיב ה' עבירה...“ בהחלטתו רמז השופט עצינוני כי אם יבקשו להאריך שוב את מעצרו של הארבעה, הרי על סמך טענה זו, שהמשטרה אינה מגלה לעצורים את טיב ההאשמה המיוחסת להם, ניתן להשיג את שחרורם. המשטרה העדיפה לא לבקש את הארכת מעצרו של הארבעה ובלבד שלא לגלות להם מה היא חושבת שהם עמדו לעשות. ייתכן שהפרשה לא הייתה מסתובבת כל כך, ולולא עמד במרכזו יורם לנדסברגר.

לסבול בעד

העבר

„**כ** שהביאו אותי לבית-המשפט, מספר יורם לנדסברגר, הם הביאו לשם את כל העבר שלי. כל החיים שלי אני צריך לסבול בעד העבר שלי? שילמתי כבר בעד העבר. שילמתי את החוב שלי בעד מה שעשיתי.“

אבל העבר אינו מפסיק לרדוף אחרי יורם. שלושים שנות חיינו הם מסכת רצופה של סבל והתנגשות עם החברה והחוק. יורם עצמו זוכר את קורות חיינו מאז היותו בן למעלה משנה.

„היום המר, בשנת 1944, בו איבד אבי את עצמו לדעת — היה לגבי יום ככל הימים, כך, לפחות, הרגשתי אז. הייתי בן שנה ומשהו, והבנתי את החיים כמו שאני מבין היום באסטרונומיה. אני זור' כר רק שאמי זועזעה קשות מהאסון והור' עברה לבית-החולים לחולי-נפש.“

אחותו של יורם, אילנה, הייתה או בת חמש, ושני הילדים הועברו מבית לבית, מחסות לחסות. עם פרוץ מלחמת-העצמאות, נשלח יורם לבית-יתומים ברמת-גן. היה זה מוסד דתי, ויורם נאלץ לחבוש כיפה, להתפלל לפני הארוחות ולשמור על שאר המצוות. גם תחנה זו הייתה קצרה ביותר. יורם לא התאקלם במקום, היה סופג מכות נאר' מנות מידי מדריכיו. עד שיום אחד הוח' לט להעבירו. הוא זכה לשיקום קצר במור' סד עלומים בכפר-סבא, עבר אחר-כך ל' בית-הנוער בירושלים.

„יום אחד“, סיפר יורם על גניבתו הרא' שונה, „התפרא בפני שכני לחדר, כי תמיד

אמרתי בבדיחה שזה הילד שלי. לא נכון שהתאהבתי ביורם. אני חיבבתי אותו ו' משום כך לקחתי אותו אלי לדירה. יחסינו התפתחו לאחר-מכן כמו בין חבר לחברה אך לא היינו כבעל ואשה. כשדיברתי על האקדה שהיה בידי יורם לא המצאתי את הענין, אלא אם הייתי אותה שעה ב' „מסע“. אבל בחדש האחרון לא הייתי ב' „מסע“. אם נטלתי כדורים אלה לא היו כדורי ספיד כי אם גלולות סינה...“

אחרי עדות זו, עליה ביססה המשטרה תחילה את מעצרו של יורם וחבריו, ביקש פרקליטם של הארבעה, עורך-הדין משה רום, לשחררם. „מתוך עדותה של מישל“, טען, „עולה כי הבקשה למעצרו של ה' ארבעה היא ללא כל בסיס. לא היה כל יסוד לבקשת המעצר מלכתחילה. כל מה שנאמר לגבי קשירת הקשר הוא שהעצור רים ניסו לעשות „דבר גדול“. אמירה מסוג זה, כאשר העצורים אפילו אינם יודעים כמה מאשימים אותם וכאשר הדברים אינם מפורטים בבית-המשפט, אינה יכולה בשום פנים ואופן, לשמש עילה למעצר.“

האם די

בחדש למעצר?

ב כאן התחיל לצמוח הסיפור ה' קפקאי. בקשתו של עורך-הדין רום לדיון חוזר בבקשת המעצר נגד הארבעה נדחתה בבית-המשפט השלום. הוא הגיש ערר על החלטה זו.

פרקליט המדינה התנגד לשחרר את ה' ארבעה בטענה כי בידי המשטרה מצוי „מידע סודי“ אותו אינה מוכנה לגלות, אפילו לא לנאשמים, המחייב המשך מעצרו. אבל השופט המחוזי בנימין כהן סבר אחרת. „דעתי הברורה היא“, אמר בהחלט' תו „שראיות קודמות למעצר. חשד, יהיה חזק כאשר יהיה, אינו מספיק למעצר, אין

עורך-הדין משה פרקליט רום סניגורם של יורם לנדסברגר וחבריו, שנאבק עבור לקוחותיו בכל הערכאות כדי למנוע מעצר שרירותי, מבלי שהמשטרה תגלה אפילו כמה נחשדים אלה שהיא מבקשת לעצורם.

יש לו כסף — אפילו אם אינו עובד. הוא לא הסכים לספר לי מהיכן בא הכסף — אלא רק ללמד אותי להשיגו גם כן. השי' עור המעשי הראשון שלי היה עוד באותו יום, ומאותו רגע נקשרנו יחד והיינו יוצ' אים בצוותא לכל מיני גניבות ופריצות. הדרך נמשכה ממוסד למוסד, מגניבה לגניבה, באחד הימים סיפר, ברוב תמימו' תו, לאחד מחבריו על גניבה שביצע. אחי רי' הריב הראשון, סיפר לחבר את העניין למישטרה. שופט-הנוער דן את יורם ל-5 שנים במוסד חטיה שבירושלים.

מרירותו הלכה וגברה, בייחוד השפיע עלי המיקרה שקרה לו על הר-ציון ב' ירושלים. מדרוך-הנוער של המוסד לקח את הנערים לביקור בהר. בדוחק ששרר במקום אבד לאחת הנשים עגיל זהב. יורם מצא אותו והרימו מן הארץ. באותו רגע התנפלה האשה על הצעיר, תלמיד המוסד לעבריינים צעירים, צרחה: „גנב! גנב! אלוהים עדי שידי לא הייתה במעשה זה“, ככה או יורם. אולם איש לא האמין לו. הוא נישפט, וכנס לראשונה בחייו ל' בית-הסוהר. החודשיים וחצי.

זמן קצר אחרי שחרורו נעצר שוב, הפעם כחשוד בהחזקת רכוש גנוב. בעת מעצרו זה ביצע בריחה נועזת מהמעצר, שהעלתה את שמו בפעם הראשונה אל כור' תרות העיתונים. יחד עם שתי דמויות מפורסמות בעולם הפלילים הישראלי, נחמן פרקש וג'סיס ערוסי, הובא מהכלא. הוא נתפס אחרי 10 שעות, הובא לדיון ונידון לחמש שנות מאסר. זה היה בסוף 1963.

או ניתנה ליורם ההזדמנות של חייו, משפחה חולונית חשוכת ילדים, שגורלו של יורם נגע לליבה, החליטה לאמצו כבן. בית-המשפט העליון, בהסתמך על חוות' דעת של קצינת-מיבחן, איפשר ליורם להת' חיל את חייו מחדש. הוא שוחרר לתקופה של שישה חודשים על-תנאי. בתום תקו' פה זו היה על קצינת המיבחן למסור את מסקנותיה לבית-המשפט. השופטים קבעו כי אם תהיה חוות'הדעת חיובית, יישאר הצעיר בחיק משפחתו החדשה.

אלא, לטענתו של יורם, המישטרה לא הייתה מוכנה להניח לו. „מא' שעובתי את בית-הסוהר וחזרתי למוטב“, סיפר בשע' תו, „הם לא נתנו לי מנוח. אף פעם לא שכחו לי את העבר. בעיניהם הייתי ונש' ארתי פושע מועד.“

כשנה אחרי שחרורו על-תנאי, נתפס

הארוסה
רונית אפולו, בתו של עורך-דין תל אביבי, עמדה להינשא ב' 1965 ליורם. שבועות מיספר לפני החתונה, נתפס יורם פצוע בידי המישטרה ונשפט על פריצה ל' חנות תכשיטים. רונית חזרה לצרפת.

יורם לנדסברגר פצוע בגינת שינקין, הוע' מד לדיון כחשוד בביצוע פריצה לחנות תכ' שיטים ברחוב המלך ג'ורג'. הוא הורשע, הוחזר לכלא, בילה בו שנתיים לפני שיצא שוב לחופשי. החופש לא נמשך זמן רב. בשנת 1968 נעצר יורם לנדסברגר כ' חשוד בהתפרצות לוויולה ברמת-גן. כמו תמיד, טען גם הפעם, כי הוא חף מפשע. בבית-המשפט נידון לשנת מאסר. אבל התביעה לא הסתפקה בכך. היא טענה כי לעברייני מועד בעל רקע עשיר כמו יורם מגיע עונש כבד יותר. עירעורה של התביעה התקבל בבית' המשפט העליון. עונשו הוחזר לשלוש (המשך מעמוד 28)

המאומץ
יורם לנדסברגר ב' 1965 בעת שנעשה ניסיון להחזירו למוטב. יורם, שאומץ על' די משפחה חשוכת-ילדים, הונסק אז, לרא' שונה בחייו, בבית-ר של אביו מאמצו.

אותה, באיזה כיס ראתה את האקדה? אמ' רה: בכיס של המכנסיים. והשופט ראה שאני לא הולך עם כיסים בכלל. זה לא באופנה. ובסוף גם השופט נמאס לו ואמר לה: תלכי. אל מצאו אצלי שום אקדה. מי מתעסק בכלל עם דברים כאלה? רק עכשיו יצאתי מתקופה' בכלא. רוצה כמה חודשים לנוח. רוצה להיות בן-אדם.“

התנהגות

אלימה

י ורם לנדסברגר ושלושת חבריו, אמלי לוי, מנחם פלשן ויצחק שרייב, בר, נעצרו על-ידי המישטרה בעשרים ב' פברואר בשעה אחת וחצי בלילה, כאשר הגיעו לדירתה של מישל שכנאי. אנשי ה' מדור המרכזי המתינו להם בתוך הדירה ועצרו את כולם. ביקשו למחרת להוציא נגדם פקודת-מעצר ל-15 יום. בבקשה ל' מעצר טענה המשטרה כי הארבעה השתלטו בכוח על דירתה של מישל, וקשרו שם קשר לביצוע פשע.

מישל עצמה שוכנעה לחזור לאנגליה, מסרה בבית-המשפט עדות שלא התיישה עם גירסת המשטרה לפיה השתלט יורם לנדסברגר על דירתה. סיפרה מישל בין השאר: „אני הייתי מלונדון, שם אני עוס' קת בפירסום. הגעתי לארץ בספטמבר 1972 והתגוררתי בדירת סבי בשדרות בני-ציון